

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.18.2.2023

Pan
Paweł Błachno
Prezes Zarządu
Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.
ul. Bobrzyńskiego 14
30-348 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/011 – Efekty działalności systemu instytucji otoczenia biznesu.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.. ul. Bobrzyńskiego 14, 30-348 Kraków (dalej: <i>JCI, Spółka</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Błachno, Prezes Zarządu od 5 sierpnia 2004 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Prawdliwość programowania działalności instytucji otoczenia biznesu.2. Zarządzanie instytucjami otoczenia biznesu.3. Efekty działalności instytucji otoczenia biznesu.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2018 r. do 31 marca 2023 r. z wykorzystaniem dowodów dotyczących przedmiotu kontroli, wykraczających poza ten okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Wioletta Zając, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/71/2023 z 10 lipca 2023 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2018-2023 Spółka programowała swoją działalność w okresach krótkoterminowych (rocznych). Spółka nie miała opracowanej strategii oraz celów strategicznych działalności. Programowanie działalności opierało się jedynie na ustanawianiu celów rocznych, z których w każdym objętym kontrolą roku powtarzały się cztery cele dotyczące wzrostu przychodów rocznych, osiągnięcia zysku, zwiększenia przychodów z tytułu produkcji na linii produkcji farmaceutycznej oraz wzrostu przychodów z tytułu realizowanych badań klinicznych.

W każdym roku określano cele szczegółowe, które w kolejnym roku oceniano. W latach 2018-2019 wyznaczono osiem celów szczegółowych, z których nie zrealizowano trzech i dotyczyło to m.in. wzrostu przychodów w centrum badań klinicznych. W latach 2020-2022 zrealizowano wszystkie zaplanowane cele (4). Wprawdzie Spółka nie opracowała strategii oraz celów strategicznych, jednak cele roczne, które określiła były zgodne z programami strategicznymi innowacji zdefiniowanymi w Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego.

W rankingu 42 parków technologicznych JCI zostało sklasyfikowane na 5 pozycji.³

NIK pozytywnie ocenia działalność Spółki w obszarze zarządzania. Zasady zarządzania w Spółce oparte były na księdze jakości⁴, w której zawarto także opis procesu Planowanie strategiczne 6.2.2. Procesy zarządcze, w którym powołano się na cele strategiczne, których jednak nie opracowano i w konsekwencji proces nie był spójny. W Spółce nie było opracowanej i wdrożonej procedury regulującej zasady zakupów towarów i usług innych niż materiały do badań i usługi badawcze.

NIK pozytywnie ocenia działania związane z osiąganiem przez JCI założonych efektów zwłaszcza w sytuacji, gdy Spółka samodzielnie prowadziła działalność badawczo-rozwojową oraz innowacyjną i z tego tytułu osiągała przychody, a wskaźnik wzrostu przychodów podlegał analizie w ujęciu rocznym. Spółka oddawała w najem infrastrukturę techniczną na podstawie zawieranych z najemcami umów. Umowy zawierały postanowienia, które zabezpieczały interesy JCI, tj. w szczególności obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia, kary umowne oraz wymagania odnośnie do zasad użytkowania. Na działalność innowacyjną wykorzystywano 100% powierzchni przeznaczoną na najem.

W latach 2018-2019 Spółka nie osiągnęła zakładanego 5% wzrostu przychodów, ale podjęła działania korygujące i w latach 2020-2022 poprawiła wysokość przychodów o 13% w 2021 r. i 27% w 2022 r. Spółka przekazywała rzetelne dane do PARP oraz Rady Nadzorczej.

Spółka nie posiadała możliwości ubiegania się o środki UE z uwagi na brak środków na pokrycie wkładu własnego, co ograniczało możliwości inwestycyjne, a tym samym rozwój JCI.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

³ Analiz potencjału ośrodków innowacji i ich wpływu na realizację założeń (koncepcji) inteligentnych specjalizacji w Polsce. Opracowanie PARP, Warszawa, listopad 2019 r. <https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Rap-kocowy-OI-KIS.pdf>, tabela 5.

⁴ Księga jakości opracowana w ramach systemu zarządzania jakością wg. ISO 9001:2015

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość programowania działalności instytucji otoczenia biznesu

Opis stanu faktycznego

1.1. Celem powołania Jagiellońskiego Centrum Innowacji Sp. z o.o., wskazanym akcie założycielskim Spółki, było działanie na rzecz rozwoju regionalnego poprzez stwarzanie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem sektora wysokich technologii i transferu wiedzy z uczelni do przemysłu.

W latach 2018-2023⁶ Spółka nie opracowała strategii oraz planów strategicznych, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Działalność opierała się na realizacji celów rocznych. Spółka wdrożyła i utrzymywała system zarządzania jakością⁷ i ustanowiła politykę jakości, w której zawarta była misja Spółki. W latach 2018-2023 misją Spółki było dostarczanie komplementarnych usług o najwyższym poziomie jakości dla podmiotów działających w obszarze nauk przyrodniczych (life science) w celu zbudowania i ciągłego zwiększania liczby klientów z obszaru nauk life science oraz tworzenie korzystnych warunków do powstawania oraz rozwoju przedsiębiorstw prowadzących działalność badawczą i wytwórczą o charakterze rozwojowym lub innowacyjnym. Powyższą misję Spółka realizowała m.in. poprzez:

- dostarczanie wiarygodnych wyników badań,
- dostarczanie rzetelnych informacji w ramach usług doradczych,
- wykonywanie prac projektowych w oparciu o obowiązujące wytyczne i przepisy prawne,
- wytwarzanie produktów zgodnie z obowiązującymi standardami,
- działania zgodne z wymogami funkcjonujących w Spółce systemów zarządzania⁸.

(akta kontroli str. 90-120, 578)

Obowiązujące w latach 2018-2023 cele na dany rok były spójne z programami strategicznymi innowacji zdefiniowanymi w Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego⁹.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że działalność JCI, to przede wszystkim dostarczanie infrastruktury technologicznej oraz badawczo-rozwojowej dla podmiotów działających w obszarze *life science*. Ponadto wskazać należy, że Spółka była jednym z fundatorów Klastra Life Science, który w fazie tworzenia zarządzany był bezpośrednio przez JCI, i który jako jeden z 15 Krajowych Kłastrów Kluczowych odgrywał istotną rolę w kształtowaniu polityki regionu i realizacji strategii innowacji w regionie.

(akta kontroli str. 1055-1060)

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej. W wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

⁶ Do dnia 31 marca 2023 r.

⁷ Certyfikat ISO 9001:2015 System zarządzania jakością. Wymagania. ważny do 16 lutego 2024 r.

⁸ PN-EN ISO 17025, PN-EN ISO 13485, PN-EN ISO 22716

⁹ Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego www.malopolska.pl/userfiles/uploads/RG-X/Regionalna_Strategia_Innowacji_Wojewodztwa_Malopolskiego_2030.pdf

W ramach wdrożonego systemu zarządzania opracowana była mapa procesów obowiązujących w Spółce wraz z ich opisami. Opracowane były również procedury opisujące sposób organizacji w poszczególnych procesach. W procesie Planowanie strategiczne – Procesy zarządcze¹⁰ wskazano, że danymi wejściowymi do tego procesu są m.in. Polityka Organizacji oraz cele strategiczne organizacyjne i operacyjne, pomimo że Spółka nie opracowała celów strategicznych, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 580-618)

W latach 2018-2023 Spółka realizowała corocznie cztery cele:

- wzrost przychodów rocznych (o 5% w 2018 r.),
- osiągnięcie zysku,
- zwiększenie przychodów z tytułu produkcji na linii produkcji farmaceutycznej,
- wzrost przychodów z tytułu realizowanych badań klinicznych.

Ponadto w Spółce przyjęto w poszczególnych latach cele:

w 2018 r.:

- rozpoczęcie działalności operacyjnej w zakresie inwestycji w projekty z obszaru life science za pośrednictwem spółki powiązanej Human Alfa,
- przeprowadzenie szczegółowych analiz oraz przygotowanie dokumentacji pod kolejne inwestycje spółki w szczególności dotyczące rozbudowy infrastruktury laboratoryjno-biurowej¹¹,

w 2019 r.:

- dokonanie przynajmniej dwóch wejść kapitałowych w spółki z obszaru life science w związku z realizacją projektu w ramach Bridge Alfa¹² za pośrednictwem spółki powiązanej Human Alfa,

w 2020 r.:

- wzrost sprzedaży usług świadczonych w oparciu o laboratoria własne,
- dokonanie kolejnych przynajmniej dwóch wejść kapitałowych w spółki z obszaru life science w związku z realizacją projektu w ramach Bridge Alfa za pośrednictwem spółki powiązanej Human Alfa,
- poprawa wyniku EBITDA w odniesieniu do 2019 r.

w 2021 r.:

- dokonanie kolejnych przynajmniej czterech wejść kapitałowych w spółki z obszaru life science w związku z realizacją projektu w ramach Bridge Alfa za pośrednictwem spółki powiązanej Human Alfa,
- poprawa wyniku EBITDA w odniesieniu do 2020 r.,
- osiągnięcie zysku z tytułu sprzedaży udziałów w spółce portfelowej w wysokości 3 mln zł.

w 2022 r.

- dokonanie trzech wejść kapitałowych w związku z realizacją projektu w ramach Bridge Alfa za pośrednictwem spółki powiązanej Human Alfa,
- osiągnięcie zysku z tytułu sprzedaży udziałów w spółce, w której ICI posiadał udziały w wysokości 2,4 mln zł,

¹⁰ Księga Jakości zatwierdzona przez Zarząd 5 stycznia 2018 r. ze zm.

¹¹ Projekt Nowa Huta Przyszłości i/lub kolejny budynek Life Science Park na Ruczaju.

¹² Projekt współfinansowany przez NCBR.

- spłata pożyczki udzielonej Spółce przez Uniwersytet Jagielloński (refinansowanie kredytem).

W 2018 r. Spółka nie osiągnęła założonego zysku netto z tytułu prowadzonej działalności w skali całej spółki, a jako główny powód wskazano dokonanie na koniec 2018 r. wyceny bilansowej kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w walucie obcej¹³ oraz wyższe od planowanych koszty amortyzacji.

W 2019 r. nie zrealizowano częściowo celu związanego ze zwiększeniem sprzedaży, a obszarem, który zanotował spadek przychodów było w centrum badań klinicznych. Ponadto nie zrealizowano 10% wzrostu sprzedaży w całej Spółce, gdyż niewykonano prognozowanego planu w odniesieniu do centrum badań klinicznych.

W latach 2020-2022 Spółka zrealizowała wszystkie cele, które zaplanowała.

(akta kontroli str. 177- 198, 234-252, 288-300, 307-322)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka nie wykonała planu w obszarze centrum badań klinicznych, ponieważ w początkowej fazie działalności centrum (istnieje od 2016 r.) liczba realizowanych badań klinicznych była niewielka i otwarcie lub zamknięcie kolejnego badania w istotny sposób wpływało na wynik finansowy. W 2018 r. część badań klinicznych zakończyła się i nie pozyskano nowych, co było powodem zmian kadrowych w centrum. Zmiany kadrowe pozytywnie wpłynęły na wzrost przychodów w kolejnych latach.

(akta kontroli str. 1055-1058)

W Spółce w latach 2018-2023 obowiązywały:

- regulamin otrzymywania pomocy de minimis z 27 marca 2013 r., którego przedmiotem było ustalenie zasad udzielania pomocy de minimis przez JCI, w szczególności poprzez udzielanie beneficjentom pomocy w postaci obniżenia opłat pobieranych przez JCI z tytułu korzystania z lokali lub sprzętu,
- regulamin z 1 listopada 2020 r. określający organizację oraz zasady funkcjonowania Life Science Park, w tym tworzących go budynków laboratoryjno-biurowych, a także prawa i obowiązki najemców oraz podmiotów, które miały prawo prowadzenia działalności na terenie Parku,
- księga jakości z 4 września 2017 r. ze zm., w której uregulowano organizację Spółki, opis funkcjonowania oraz wymagania do prowadzonej działalności.

Kwestie związane z zakupami towarów i usług, kwalifikacjami pracowników oraz zasadami organizacji pracy w laboratoriach uregulowane były procedurami zawartymi w księdze jakości, w której również zawarto schemat organizacyjny Spółki z przypisanymi odpowiedzialności.

(akta kontroli str. 586-587, 1055-1058)

1.2. W latach 2018-2023 w JCI nie realizowano projektów dofinansowanych z funduszy europejskich. W okresie trwałości był jeden projekt dofinansowany z działania 5.3 w ramach programu 5.3. Wspieranie ośrodków innowacji PO IG (dalej *projekt 5.3.*) Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Life Science.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że JCI nie ubiegało się o dofinansowanie ze środków europejskich ponieważ Spółka nie posiadała odpowiednich środków finansowych na pokrycie wkładu własnego, który w zależności od ogłaszanego konkursu musiałby wynosić od 20 do 80%.

¹³ Dodatkowy koszt księgowy w wysokości 247 tys. zł wobec planowanego przychodu z tego tytułu w wysokości 120 tys. zł – rozbieżność w wysokości 367 tys. zł.

Ponadto Prezes Zarządu wskazał, że zwracał się do Uniwersytetu Jagiellońskiego o wsparcie finansowe na dofinansowanie projektu, jednak nie uzyskał pozytywnej odpowiedzi.

(akta kontroli str. 33-37, 1055-1058)

Rektor Uniwersytetu wyjaśnił, że JCI sp. z o.o. jest podmiotem samofinansującym się, a przychody osiągnięte przez Spółkę powinny pokrywać koszty operacyjne oraz finansowe związane z jej funkcjonowaniem. Uniwersytet Jagielloński jest organem założycielskim i jedynym wspólnikiem Spółki, ale jako jednostka sektora finansów publicznych, działająca pod rygorem dyscypliny finansów publicznych, nie może przekazywać JCI sp. z o.o. środków publicznych przyznawanych Uniwersytetowi na realizację jego własnych celów statutowych. Uniwersytet Jagielloński w swoich działaniach realizował strategię rozwoju całej nauki, a nie tylko Spółki. Wspieranie przedsiębiorczości jest jedną z misji UJ, jednak jego podstawowym celem i zadaniem jest dydaktyka i kształcenie oraz prowadzenie badań naukowych. Z powyższych względów, akceptowalną i przyjętą przez Uniwersytet formą wsparcia dla Spółki były pożyczki udzielone jej dotychczas przez UJ.

Rektor UJ wskazał, że Zarząd JCI sp. z o.o. nie zwracał się do Uniwersytetu Jagiellońskiego o dofinansowanie wkładów własnych w innych projektach. UJ zakłada pozytywny rozwój Spółki, który w najbliższym czasie pozwoli jej na wypracowanie środków umożliwiających finansowanie przedsięwzięć z zakresu rozwoju przedsiębiorczości z własnych funduszy. Zgodnie z § 23 Aktu Założycielskiego, Spółka nie jest podmiotem działającym w celu osiągnięcia zysku, ewentualny wypracowany zysk przeznaczony jest na realizację jej celu statutowego.

(akta kontroli str. 86-87, 1164-1165)

1.3. W projekcie Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Life Science umowa¹⁴ zawarta z Polskim Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości nakładała na beneficjenta zobowiązanie do transferu udzielonego wsparcia w postaci świadczenia następujących usług:

- usługi badawczo-rozwojowe,
- usługi szkoleniowe i doradcze w zakresie badań naukowych, prac rozwojowych, działalności innowacyjnej,
- usługi szkoleniowe lub doradcze dotyczące powstawania lub rozwoju przedsiębiorców prowadzących badania naukowe, prace rozwojowe i innowacyjne,
- usługi doradcze w zakresie transferu technologii lub praw własności intelektualnej,
- sprzedaż wartości niematerialnych i prawnych,
- dzierżawę, najem nieruchomości lub infrastruktury do celów prowadzenia badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności innowacyjnej.

W umowie wskazano, że beneficjent powinien prowadzić działalność we wskazanym zakresie przez okres co najmniej 20 lat od dnia zakończenia realizacji projektu.

Wszystkie zadania wymienione w umowie o dofinansowanie były zrealizowane.

Założenia zawarte we wniosku o dofinansowanie w ramach działania 5.3 były zgodne z celami Spółki, tj. działaniem na rzecz rozwoju regionalnego poprzez stwarzanie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz z elementami strategii dotyczącymi działalności Spółki jako parku technologicznego w zakresie m.in.

¹⁴ Umowa o udzielenie wsparcia Nr POIG.05.03.00-00-004/09-00 z 19 października 2009 r. z aneksami.

wspierania rozwoju firm technologicznych. Ponadto Spółka samodzielnie prowadziła działalność badawczo-rozwojową.

(akta kontroli str. 458-577)

1.4. Zarząd JCI dokonywał analizy otoczenia biznesowego oraz makrootoczenia pierwotnie w ramach wniosku o dofinansowanie projektu Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Life Science, następnie regularnie w systemie okresowym (miesięcznym lub rocznym) na potrzeby działania systemu zarządzania jakością, m.in. poprzez:

- określenie czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które miały wpływ na system zarządzania,
- oszacowanie ryzyka oraz szans w odniesieniu do wszystkich procesów występujących w Spółce,
- coroczne badanie satysfakcji klientów w zakresie świadczonych przez Spółkę usług,
- udział w konferencjach,
- regularne spotkania z najemcami powierzchni Life Science Park, których celem m.in. było diagnozowanie ich potrzeb odnośnie do współpracy i oferowanych usług.

(akta kontroli str. 31-37, 580-618, 1055-1058)

Badanie kwestionariuszowe kontroli NIK przeprowadzone na 12¹⁵ lokatorach prowadzących działalność w JCI wykazało, że:

- 6 podmiotów zatrudniało mniej niż 10 osób (50% badanych), 4 podmioty zatrudniały mniej niż 50 osób, jeden podmiot zatrudniał więcej niż 250 osób,
- 5 podmiotów (45% badanych) osiągnęło obrót poniżej 2 000 tys. euro, 3 podmioty osiągnęły obrót powyżej 2 000 tys. euro, a poniżej 10 000 tys. euro,
- 4 podmioty osiągnęły obrót poniżej 50 000 tys. euro,
- 5 podmiotów miało aktywa o wartości poniżej 2 000 tys. euro, jeden podmiot miał aktywa o wartości poniżej 10 000 tys. euro, 3 podmioty miały aktywa o wartości poniżej 43 000 tys. euro oraz jeden podmiot miał aktywa o wartości powyżej 43 000 tys. euro (1% badanych),
- 6 podmiotów wskazało, że przedmiotem ich działalności były usługi, 4 podmioty że produkcją, jedna handel oraz jeden podmiot wskazał na inną działalność,
- 8 podmiotów wskazało, że JCI udzieliła im pomocy przy tworzeniu przedsiębiorstwa w zakresie: lokalizacji przedsiębiorstwa (8), załatwiania formalności rejestracyjnych (1), opracowania biznesplanu (1), udostępnienia infrastruktury technicznej (4) oraz wsparcia w realizacji projektu (1),
- 4 osoby wskazały, że nie otrzymały żadnej pomocy z JCI,
- po jednym lokatorze wskazało, że prowadziło działalność poniżej jednego roku oraz od 1 do 3 lat, po 5 lokatorów prowadziło działalność od 3 do 5 lat i powyżej 5 lat,
- po 4 lokatorów zadeklarowało, że wprowadziło innowacje w zakresie technologii, wyrobów i usług,
- jako źródła finansowania wskazano: środki własne (10), dofinansowanie z UE (7), kredyty lub pożyczki krajowe (2),

¹⁵ Do próby w sposób losowy wytypowano 13 podmiotów, do których skierowano ankietę, uzyskano 12 odpowiedzi.

- 4 lokatorów otrzymało pomoc od JCI w formie ulgi podatkowej,
- efektem wdrożenia przedsięwzięcia innowacyjnego lub projektu badawczo-rozwojowego były: wzrost przychodów ze sprzedaży (8), poprawa jakości produkcji (3), wzrost zatrudnienia (7) oraz znalezienie nowych rynków zbytu (3),
- 7 lokatorów wskazało, że ich działalności nie dotyczą wskaźniki efektywności, a 5 wskazało przedział od 59 do 70 %,
- na kłopoty z ulokowaniem swoich towarów lub usług wskazało 5 podmiotów, w tym: z powodu wysokich kosztów dostępu do rynku (5) oraz opanowania rynku przez konkurencję (4),
- barierami innowacyjności były: brak środków na badania nad nowym produktem (9), wysokie koszty wdrażania innowacji (6), trudności w pozyskaniu środków z zewnątrz (5), słabe wsparcie innowacyjności przez państwo (3), brak wykwalifikowanego personelu (1)
- podmioty wskazały m.in., że JCI bardzo aktywnie wspierał podmioty w pierwszym okresie działalności,
- 8 podmiotów (86% badanych) wskazało, że nie korzystało z usług prawnych, zarządzania jakością, zarządzania zasobami ludzkimi, handlu zagranicznego i współpracy międzynarodowej oferowanej przez JCI.

(akta kontroli str. 1166-1181)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarząd Spółki nie opracował strategii działalności oraz celów strategicznych w Spółce, pomimo że zarówno standardy nauk o zarządzaniu¹⁶, a także Standardy zarządzania instytucjami biznesu w Polsce¹⁷, w tym Standard 1.1.1. wskazują, że strategia działania i rozwoju jest podstawą działania organizacji i jej ewaluacji, a ośrodki otoczenia biznesu tworzą strategię działania i rozwoju, która jest podstawą działania organizacji i jej ewaluacji.

Nieopracowanie strategii oraz celów strategicznych było działaniem nierzetelnym, gdyż w dłuższej perspektywie czasowej, nie można było określić kierunku rozwoju Spółki, ani oszacować w dłuższej perspektywie czy podjęte decyzje były słuszne lub też wykorzystać ocenę działania jako tzw. *lessons learned*.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka powstała w 2004 r. W latach 2005-2008 realizowała pierwszy etap budowy Parku Life Science, zaś w latach 2009-2015 realizowany był etap rozbudowy Parku. Strategia rozwoju spółki została opracowana w 2007 r. Po zakończeniu okresu inwestycyjnego, tj. po roku 2015 Spółka nie opracowała nowej strategii, koncentrując się na wyznaczaniu i realizacji celów rocznych.

Wynikało to przede wszystkim ze specyfiki, uwarunkowań i zobowiązań Spółki wynikających z realizacji projektu dofinansowanego z działania 5.3. Projekt charakteryzował się długim, dwudziestoletnim okresem trwałości, w związku z tym cele i działania Spółki w tym okresie trwałości wynikały z zapisów umowy o dofinansowanie projektu. Z uwagi na zmienność otoczenia społeczno-

¹⁶ J. Stoner, R. Freeman, Gilbert 1997); Strategia – szeroki program wytyczania i osiągania celów organizacji; reakcja organizacji w czasie na oddziaływanie jej otoczenia lub za R.W. Griffin, 1996 Dobrze pomyślana strategia koncentruje się na czterech podstawowych czynnikach: 1) zasięgu strategii – zespole rynków, na których organizacja będzie konkurować; 2) dystrybucji zasobów – sposobie, w jaki organizacja rozdziela swe zasoby pomiędzy różne zastosowania; 3) wyróżniającej kompetencji – tym, co organizacja robi szczególnie dobrze; 4) synergii – sposobie, w jaki różne dziedziny działalności firmy uzupełniają się lub wspomagają.

¹⁷https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/20150421_092354%20standardy_zarzadzania_%20iob_rapor_t_2015.pdf

gospodarczego, oraz możliwości finansowe Spółki, Zarząd koncentrował się na wyznaczaniu i realizacji celów operacyjnych i każdorazowo przedstawianych Radzie Nadzorczej.

Ponadto w odniesieniu do znajomości i stosowania *Standardów zarządzania instytucjami biznesu w Polsce*, Prezes Zarządu wyjaśnił, że zarówno Standardy jak i publikacje związane dobrymi praktykami zarządzania ośrodkami otoczenia biznesu mają charakter wytycznych i ich wdrażanie nie jest obowiązkowe. Spółka zapoznawała się z tymi publikacjami, traktowała je pomocniczo i wypracowała własny „modus operandi”

(akta kontroli str. 28-37)

NIK zwraca uwagę, że w obszarze działań na poziomie strategicznym przedsiębiorstwa następuje zdefiniowanie misji i wizji przedsiębiorstwa. Spółka określiła zarówno misję jak i wizję i tego faktu NIK nie kwestionował. Jednak zarówno misja, jak i wizja są podstawą do formułowania celów i planów strategicznych przedsiębiorstwa, zaś cele strategiczne przedsiębiorstwa osiągane są poprzez codzienną powtarzalną działalność na poziomie operacyjnym. Jednocześnie osiąganie celów strategicznych jest związane z realizacją wielu projektów - w tym w przypadku JCI – projektu rozbudowy Life Science Park dofinansowanego z działania 5.3. Zatem strategia zarządzania tym projektem powinna być jednym z elementów strategii Spółki, a nie rozumianą strategią działalności całej Spółki. Wskazać nadto należy, że wypełnienie założeń trwałości projektu, to działanie wskazujące minimalne warunki wykorzystania produktu projektu (budynku) w 20-letnim okresie, i nic nie stało na przeszkodzie (lub wręcz było wymagane), aby przedsięwziąć inne, zgodne z założeniami dofinansowania projektu działania i ująć je w strategii zarządzania Spółką.

2. W księdze jakości (opis procesu Planowanie strategiczne 6.2.2. Procesy zarządcze), zatwierdzonej przez Zarząd 5 stycznia 2018 r., wskazano że danymi wyjściowymi z tego procesu są m.in.: Polityka Organizacji oraz cele strategiczne organizacji i operacyjne, pomimo że Spółka nie opracowała celów strategicznych. W sytuacji, w której Spółka nie opracowała celów strategicznych, powołanie się na nie miało podstawy.

Dyrektor Działu Jakości odpowiedzialna za system zarządzania jakością wyjaśniła, że zarządzanie strategiczne uwzględniało cele oraz sposoby ich osiągnięcia. Dla procesu, o którym mowa (Planowanie strategiczne) w księdze jakości wpisano cel polegający na zapewnieniu stałej przydatności, adekwatności i skuteczności wprowadzonego systemu zarządzania jakością oraz ciągłe doskonalenie poprzez ustalenie i przegląd celów jakościowych oraz realizację działań umożliwiających ich osiągnięcie.

Dyrektor Działu Jakości nie odniosła się w wyjaśnieniach do powodów nieopracowania celów strategicznych, o których była mowa w procesie *Planowanie strategiczne*.

(akta kontroli str. 40-43, 1061-1062)

Ponadto Prezes Zarządu wyjaśnił, że Zarząd realizował zadania w zakresie stałego rozwoju Spółki oraz zwiększenia zysku, co zdaniem Zarządu nie wymagało przyjmowania szczególnych dokumentów ustanawiających te działania, oraz że Spółka jest spółką komercyjną i oczywistym jest fakt, że powinna stale zwiększać przychody, rozwijać działalność i przynosić zysk, co zresztą w latach 2021-2022 miało miejsce, pomimo zdarzeń pandemii i inflacji. Wyjaśnił także, że w najbliższym możliwym czasie dokonany będzie przegląd procedur i procesów i uspołniono zostaną

pojęcia i definicje, tak aby odzwierciedlały rzeczywistą sytuację Spółki w zakresie celów, które są zdefiniowane zarówno dla sieci laboratoriów, jak i Spółki jako całości.

(akta kontroli str. 40-43, 1061-1062)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2018-2023 Spółka programowała swoją działalność w okresach krótkoterminowych (rocznych). Spółka nie miała opracowanej strategii oraz celów strategicznych działalności. Programowanie działalności opierało się jedynie na ustanawianiu celów rocznych, z których w każdym objętym kontrolą roku powtarzały się cztery cele dotyczące wzrostu przychodów rocznych, osiągnięcia zysku, zwiększenia przychodów z tytułu produkcji na linii produkcji farmaceutycznej oraz wzrostu przychodów z tytułu realizowanych badań klinicznych.

Ponadto w latach 2018-2019 wyznaczono osiem celów dodatkowych, z których nie zrealizowano trzech i dotyczyło to m.in. zwiększenia przychodów w centrum badań klinicznych. W latach 2020-2022 zrealizowano wszystkie zaplanowane cele (4).

Zrealizowane w latach 2018-2022 cele roczne Spółki były spójne ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego.

2. Zarządzanie instytucjami otoczenia biznesu

Opis stanu
faktycznego

2.1. Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. powołane było w 2004 r. przez Uniwersytet Jagielloński w Krakowie w celu budowy i zarządzania infrastrukturą Life Science Parku, a także zapewnienia szerokiego zestawu usług dla przedsiębiorców i naukowców rozwijających nauki przyrodnicze. W latach 2018–2023 oferta JCI obejmowała wynajem powierzchni laboratoryjnych, projekty grantów oraz wsparcie finansowe firm w ramach działającego przy JCI funduszu JCI Venture, a także o usługi badań kontraktowych realizowanych w należących do spółki laboratoriach oraz badań klinicznych prowadzonych w dedykowanym, specjalistycznym ośrodku Centrum Badań Klinicznych Spółka oferowała również usługi recepturowania i produkcji kosmetyków.

W ramach JCI Sp. z o.o. funkcjonowały: Centrum Badań Klinicznych (dalej: *CBK*) - ośrodek badań klinicznych oraz projektów badawczo-rozwojowych z zakresu medycyny i nauk pokrewnych dysponujący powierzchnią 550 m² i wyposażony w sprzęt diagnostyczny, w tym rezonans magnetyczny, tomograf komputerowy niskoemisyjny, USG, densytometr, blok zabiegowy z USG i salą łóżkową dla badanych pacjentów. *CBK* prowadzi i nadzoruje realizację badań klinicznych na zlecenie klientów we wszystkich specjalnościach medycznych oraz Laboratoria Jagiellońskiego Centrum Innowacji, w tym: Laboratorium Analiz Biologicznych, Laboratorium Chromatografii i Spektrometrii Mas, Laboratorium Kontroli Jakości, Laboratorium NMR, Laboratorium Obrazowania oraz Laboratorium Mikrobiologiczne. Spółka prowadziła wynajem laboratoriów, sal konferencyjnych, gabinetów oraz sali zabiegowej.

Działalność Spółki wpisywała się w Krajową Inteligentną Specjalizację¹⁸ KIS 1 *Zdrowe społeczeństwo*, oraz w Regionalną Inteligentną Specjalizację *Nauki o życiu (Life Science)*.

Działalność Spółki została kilkakrotnie opisana w *Analizie potencjału ośrodków innowacji i ich wpływu na realizację założeń (koncepcji) inteligentnych specjalizacji*

¹⁸ <https://smart.gov.pl/pl/>

w Polsce (raport końcowy z listopada 2019 r.)¹⁹, a szczególnie w rozdziale dotyczącym specjalizacji KIS 1. W Analizie zwrócono uwagę, że JCI intensywnie angażowała się w projekty jako konsorcjant oraz dysponowała jednym z największych potencjałów w obszarze KIS 1, gdyż w zasobach miała laboratoria spektroskopii, obrazowania, mikrobiologiczne, hodowli tkanek i komórek, biologii molekularnej oraz linię do produkcji farmaceutycznej i centrum badań klinicznych. W rankingu parków technologicznych JCI zostało sklasyfikowane na 5 pozycji (na 42 parki oceniane)²⁰.

(akta kontroli str. 1055-1060)

W latach 2018-2023 Spółka wykorzystywała do celów statutowych i na rzecz przedsiębiorców budynek dofinansowany z działania 5.3 w ramach projektu Life Science Park zlokalizowany w Krakowie przy ul. Bobrzyńskiego 14, aparaturę naukowo-badawczą zlokalizowaną częściowo w laboratoriach Spółki, w których świadczyła usługi podmiotom zewnętrznym, aparaturę diagnostyczną (tomograf, rezonans), linię produkcyjną dla produktów płynnych i półpłynnych.

(akta kontroli str. 1055)

2.2. Celem projektu zrealizowanego w ramach działania 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności *Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Life Science* było stworzenie nowoczesnej innowacyjnej infrastruktury laboratoryjnej, umożliwiającej wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego nauk Life Science Małopolski, poprzez wsparcie podmiotów (przedsiębiorców oraz zespołów badawczych) prowadzących działalność badawczą, rozwojową oraz innowacyjną.

W ramach projektu wybudowano dwa budynki laboratoryjno-biurowe: inkubator technologiczny oraz park technologiczny o powierzchni pod wynajem ponad 5 tys. m², z czego 2 467 m² przeznaczone było na laboratorium i zostało wyposażone w podstawowy sprzęt laboratoryjny. Ponadto w związku z oszczędnościami w trakcie realizacji projektu (niższe koszty budowy niż zakładano), Spółka złożyła wnioszek o zmianę i rozszerzenie projektu *Rozbudowy* o dwie zaawansowane technologicznie jednostki laboratoryjne: Centrum Badań Klinicznych oraz Linię Produkcji Farmaceutycznej. Ponadto utworzono pracownie tematyczne (analityki chemicznej, histopatologiczną oraz pracownie molekularne) o łącznej powierzchni 300m². Całkowite dofinansowanie projektu wyniosło 119 221 tys. zł (przed rozszerzeniem 83 835,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 452-577)

Powierzchnia, którą dysponowała Spółka wynosiła w latach 2018-2023 18 922 m², w tym pod najem przeznaczono od 9 753 m² w 2018 r. do 10 343 m² w 2023 r. w podziale:

- powierzchnia wynajmowana przedsiębiorcom prowadzącym działalność innowacyjną: w 2018 r. 9753 m²; w 2019 r. 9798 m²; w 2020 r. 9798 m² w 2021 r. 7322 m²; w 2022 r. 10 343 m²; w 2023 r. 10 343 m². We wszystkich przypadkach na działalność innowacyjną wykorzystywano 100% powierzchni przeznaczonej na najem,
- powierzchnia laboratoryjna własna przeznaczona do wynajmu w latach 2018-2019 wynosiła od 5710 m², w 2020 r. 5740 m² oraz w latach 2022-2023 5970 m² z czego wynajęto: w 2018 r. 5222 m², w 2019 r. 5184 m², w 2020 r. 5273 m², w 2021 r. 5443 m², w 2022 r. 5446 m² oraz w 2023 r. 5446 m².

¹⁹ <https://serwis-uslugirozwojowe.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Rap-kocowy-OI-KIS.pdf> (strona dostępna 4 września 2023 r.).

²⁰ Tabela 5 Analizy potencjału ośrodków innowacji i ich wpływu na realizację założeń (koncepcji) inteligentnych specjalizacji w Polsce.

W latach 2018-2023 Spółka dysponowała 20 salami konferencyjnymi, dla których nie prowadziła ewidencji stopnia wykorzystania. Spółka nie posiadała również danych odnośnie do wielkości powierzchni, którą wynajmowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność badawczo-rozwojową.

Spółka nie miała pracowni komputerowych.

(akta kontroli str. 3-8)

W latach 2018-2023 JCI oddawał w najem infrastrukturę techniczną na podstawie zawieranych z najemcami umów. Wszystkie zbadane umowy²¹ zawarte były na podstawie obowiązujących w JCI regulaminów i procedur, tj.:

- regulamin otrzymywania pomocy de minimis ustalający zasady udzielania przez JCI pomocy w postaci obniżenia opłat z tytułu korzystania najemców z pomieszczeń i sprzętu,
- regulamin Life Science Park, w którym określono organizację oraz zasady funkcjonowania Life Science Park, związane z tym prawa i obowiązki najemców oraz konsekwencje nieprzestrzegania przez najemców regulaminu Life Science Park,
- regulamin Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii Budynku Laboratoryjno-Biurowego określający organizację oraz zasady funkcjonowania Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii, związane z powyższym prawa i obowiązki podmiotów mających prawo do prowadzenia działalności na terenie budynku oraz konsekwencje nieprzestrzegania tych obowiązków, w tym kary porządkowe.

Wszystkie umowy (10) zawierały:

- czas obowiązywania umowy,
- szczegółowy opis wynajmowanej infrastruktury, w tym cechy specjalne infrastruktury, tj. pomieszczenie o kontrolowanej czystości środowiskowej, specjalne wyposażenie, sprzęt laboratoryjny, chromatograf,
- warunki wykorzystania wynajętej infrastruktury,
- zobowiązanie do ubezpieczenia wynajmowanego lokalu,
- sposób rozliczania mediów oraz udziału w powierzchniach wspólnych,
- sposób ustalania kar umownych w przypadku niezgodnego z umową wykorzystania wynajętej infrastruktury,

Stawki czynszu lokali i innej infrastruktury technicznej były zgodne z obowiązującymi w JCI cennikami i zależały od rodzaju infrastruktury. Jednakowo stosowane dla każdego najemcy w zależności od udostępnianego mienia. W czterech przypadkach podmiotom udzielono pomocy publicznej na podstawie regulaminu jej udzielania. Działalność podmiotów, którym udzielono pomocy publicznej była zgodna z założeniami projektu w ramach dofinansowanego działania 5.3., a ponadto w zawieranych umowach zawarte było zobowiązanie najemcy do prowadzenia działalności innowacyjnej.

(akta kontroli str. 120-133, 580-614, 1159-1161)

2.3. W latach 2018-2023 Spółka realizowała cele, które planowane były corocznie i przedstawiane Radzie Nadzorczej w formie sprawozdania z działalności Zarządu za odpowiedni rok. Ponadto Spółka przygotowywała comiesięczne raporty z działalności Spółki, w tym: dane dotyczące sytuacji finansowej, dane ilościowe odnośnie do

²¹ Do badań wytypowano 10 umów po dwie z każdego roku objętego kontrolą. Umowy dotyczyły: wynajmu lokali na czas oznaczony i nieoznaczony, wynajmu lokali w specjalnych warunkach „clearroom”, wynajmu sprzętu laboratoryjnego, w tym: chromatografu typu LPFC, chromatografu cieczowego typu Flash UV.

prowadzonych w poszczególnych laboratoriach badań oraz opis wydarzeń bieżących (konferencje, wizyty, problemy z infrastrukturą i in.).

(akta kontroli str. 1185-1186)

W latach 2018-2023 w JCI monitorowano:

- liczbę lokatorów w latach 2018-2023²², która wynosiła: w 2018 r. 24, w 2019 r. i w 2020 r. 22, w 2021 r. 21, w 2022 r. 10 oraz w 2023 r. 18,
- w tym odpowiednio przedsiębiorców prowadzących działalność badawczo-rozwojową: 10, 11, 11, 13, 13, 12 przedsiębiorców prowadzących działalność innowacyjną: w 2018 r. 9, w 2019-2022 po 10, w 2023 9,
- liczbę zatrudnionych w Spółce (w tym osób z wyższym wykształceniem): w 2018 r. 57 (46), w 2019 r. 67 (55), w 2020 r. 73 (59), w 2021 r. 82 (67), w 2022 r. 88 (74) oraz w 2023 r. 88 (73),
- liczbę zatrudnionych w firmach lokatorów w latach 2018-2023: w 2018 r. 751, w 2019 r. 839, w 2020 r. 920, w 2021 r. 1059, 2022 r. 1179 oraz w 2023 r. 966,
- liczbę zatrudnionych w firmach prowadzących działalność badawczo-rozwojową: w 2018 r. 744, w 2019 r. 833, w 2020 r. 909, w 2021 r. 1048, 2022 r. 1168 oraz w 2023 r. 966,
- liczbę zgłoszeń patentowych przez lokatorów Spółki w latach 2018-2023, w tym uzyskanych patentów: w 2018 r. 5 (6²³), w 2019 r. 8 (4), w 2020 r. 9 (6), w 2021 r. 6 (5), w 2022 r. 4 (5) oraz w 2023 r. 1(1),
- liczba projektów badawczo-rozwojowych wdrożonych przez lokatorów Spółki w latach 2018-2023: w 2018 r. 12 , w 2019 r. 17, w 2020 r. 24, w 2021 r. 30, 2022 r. 28 oraz w 2023 r. 5.
- w latach 2018-2023 lokatorzy z tytułu sprzedaży produktów i usług wdrożonych badań osiągnęli: w 2018 r. 20 012 tys. zł, w 2019 r. 5 015 tys. zł, w 2020 r. 19 286,2 tys. zł, w 2021 r. 19 835,2 tys. zł, 2022 r. 60 784,8 tys. zł oraz w 2023 r. 4 831,9 tys. zł.

W latach 2018-2023 lokatorzy nie zgłaszali wzorów użytkowych oraz żadnych nie wdrożyli.

W Spółce nie były prowadzone statystyki dotyczące danych o liczbie przedsiębiorców, którzy prowadzili działalność w 2018 r. oraz działalność ta była przez nich kontynuowana w 2023 r.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka nie porównuje danych o liczbie przedsiębiorców, którzy prowadzili działalność w 2018 r. i prowadzi ją w 2023 r. ponieważ Spółka nie posiada narzędzi do monitoringu i weryfikacji.

(akta kontroli str. 7-9, 44-45, 1055-1060)

W latach 2018-2022 Spółka raz w roku przeprowadzała *badania satysfakcji klientów*, w których badaniom kwestionariuszowym podlegała jakość i zakres świadczonych przez Spółkę usług. Na ich podstawie identyfikowane były obszary wymagające poprawy oraz potrzeby zgłaszane przez klientów. Zgłoszenia klientów dotyczyły głównie korzystania z infrastruktury.

(akta kontroli str. 1055-1060)

W latach 2018-2023 (stan na 31.03.2023 r.) Spółka osiągnęła następujące przychody:

²² Stan na 31 marca 2023 r.

²³ Patenty, które zgłoszone były przed 2018 r. i uzyskane w 2018 r.

- ogółem: w 2017 r. 27 206 tys. zł, w 2018 r. 26 907,7 tys. zł, w 2019 r. 22 701,6 tys. zł, w 2020 r. 22 895,3 tys. zł, w 2021 r. 26 055,4 zł, w 2022 r. 33 035,5 tys. zł i w 2023 8 668,3 tys. zł,
- z tytułu wpływów z czynszu i innych opłat eksploatacyjnych: w 2017 r. 9 286 tys. zł, w 2018 r. 11 078,8 tys. zł, w 2019 r. 12 290,7 tys. zł, w 2020 r. 12 717,9 tys. zł, w 2021 r. 13 989,3 tys. zł, w 2022 r. 18 772,4 tys. zł i w 2023 r. 5 084,6 tys. zł,
- środków UE (zagraniczne granty i projekty): w 2017 r. 12 084,3 tys. zł, w 2018 r. 9 465,2 tys. zł, w 2019 r. 5 138,1 tys. zł, w 2020 r. 3 537,4 tys. zł, w 2021 r. 3 461 tys. ,7, w 2022 r. 3 448 tys. zł i w 2023 853,3 tys. zł,
- z tytułu dotacji samorządowych (dofinansowanie przedszkola): w 2017 r. 432,4 tys. zł, w 2018 r. 456 tys. zł, w 2019 r. 537,2 tys. zł, w 2020 r. 599,1 tys. zł, w 2021 r. 639,4 tys. zł, w 2022 r. 663,3 tys. zł i w 2023 188,9 tys. zł.

W latach 2018-2023 Spółka nie osiągała przychodów z tytułu dotacji państwowych, jak również nie sprzedawała działek inwestycyjnych.

W latach objętych kontrolą koszty ogółem w Spółce wyniosły: w 2017 r. 27 599,9 tys. zł, w 2018 r. 26 736,3 tys. zł, w 2019 r. 22 932,7 tys. zł, w 2020 r. 22 654 tys. zł, w 2021 r. 24 856 tys. zł, w 2022 r. 31 978,7 tys. zł i w 2023 r. 9 212,5 tys. zł, w tym:

- wynagrodzenia ogółem: w 2017 r. 306,8 tys. zł, w 2018 r. 298 tys. zł, w 2019 r. 330,7 tys. zł, w 2020 r. 360,4 tys. zł, w 2021 r. 536,3 tys. zł i w 2022 705,7 tys. zł oraz w 2023 r. 156,7 tys. zł,
- usługi obce: w 2017 r. 392,4 tys. zł, w 2018 r. 383,6 tys. zł, w 2019 r. 383,9 tys. zł, w 2020 r. 425,5 tys. zł, w 2021 r. 424,6 tys. zł, w 2022 r. 363,5 tys. zł i w 2023 139,5 tys. zł,
- koszty utrzymania siedziby: w 2017 r. 71,4 tys. zł, w 2018 r. 67,8 tys. zł, w 2019 r. 167,5 tys. zł, w 2020 r. 130,6 tys. zł, w 2021 r. 133,2 tys. zł, w 2022 r. 53,6 tys. zł, w 2023 r. 7,4 tys. zł.

W latach 2017-2020 Spółka odnotowywała ujemny wynik finansowy: w 2017 r. 171,6 tys. zł, w 2018 r. 130,8 tys. zł, w 2019 r. 99,9 tys. zł oraz w latach 2021-2022 dodatni wynik finansowy w wysokości odpowiednio: 225,5 tys. zł i 61,7 tys. zł. W pierwszym kwartale 2023 r. Spółka odnotowała stratę w wysokości 124,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 44, 1055-1060)

W latach 2020-2022 odnotowano wzrost wynagrodzenia ogółem dla Zarządu Spółki i Rady Nadzorczej w wysokości rok do roku 2021/2020 32%, 2022/2021 32%.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że wzrost wynagrodzenia z tytułu wynagrodzeń w grupie Zarządu oraz Rady Nadzorczej był średnio o 32% wyższy w stosunku do roku 2020 i 2021 z powodu rozszerzenia Zarządu o jedną osobę.

(akta kontroli str. 1055-1060)

W latach 2018-2023 w Spółce odnotowano następujące tendencje:

- wykorzystanie powierzchni przeznaczonej na wynajem utrzymywało się na podobnym średnim poziomie 99%. Z tego tytułu Spółka w 2022 r. osiągała przychody wyższe o 70% niż w 2018 r.,
- nastąpiło zwiększenie przychodów z tytułu dochodów własnych z 4 616,2 tys. zł w 2018 r. do 10 151,4 tys. zł w 2022 r., tj. o 219% (w 2019 r. 4 735,6 tys. zł, w 2020 r. 6 040,9 tys. zł, w 2021 r. 7 965 tys. zł).
- o 122% zwiększeniu uległ udział środków własnych w porównaniu do wartości z 2018 r.,

- utrzymanie liczby lokatorów JCI na zbliżonym rocznym poziomie 20 lokatorów (w 2021 r. Life Science Park opuścił jeden lokator, który wybudował własną siedzibę).

W latach 2018-2023 Spółka nie starała się o pozyskanie dofinansowania na realizację rozbudowy lub modernizację posiadanej infrastruktury z powodów, które wyjaśniono w obszarze 1 punkt 2 *wystąpienia pokontrolnego*.

(akta kontroli str. 44, 1055-1060)

2.4. Spółka nie występowała do Ministra Rozwoju i Finansów z wnioskiem o akredytację dla jednostki świadczącej proinnowacyjne usługi dla sektora małych i średnich przedsiębiorców.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie podjął działań zmierzających do uzyskania akredytacji, gdyż nie dostrzegał istotnej wartości dodanej w uzyskaniu takiej akredytacji.

(akta kontroli str. 1055)

2.5. W Spółce obowiązywała procedura systemu zarządzania jakością *Zakupy*, zgodnie z którą postępowania o udzielenie zamówienia powinny być przeprowadzane w sposób zapewniający zachowanie przejrzystości i równego traktowania podmiotów zainteresowanych wykonaniem zamówienia oraz zapewniający wybór dostawcy, który wypełniał wszystkie wymagania jakościowe stawiane przez JCI w procesie zakupów towarów i usług.

Procedura nie obejmowała dokonywania zakupów towarów i usług innych niż materiały i usługi związane ze świadczeniem przez JCI usług badawczych, co zostało szerzej opisane w Sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Do próby w sposób celowy²⁴ wybrano pięć zdarzeń dotyczących nabycia przez Spółkę towarów i usług, tj.

- ochrona obiektu Park Life Science za kwotę 50,8 tys. zł,
- serwisowanie spektrometrów i chromatografów za kwotę 75 tys. zł,
- prace budowlane, adaptacyjne w pomieszczeniach za kwotę 135,7 tys. zł,
- kompleksowa usługa porządkowo-czystościowa za kwotę 8805 zł/miesiąc²⁵,
- usługa serwisowa dla sprzętu specjalistycznego za kwotę 217,5 tys. zł,

We wszystkich przypadkach:

- przygotowano zapytania ofertowe,
- treść zapytania ofertowego była zgodna z warunkami zamówienia,
- zapytania ofertowe były bezpośrednio wysyłane do potencjalnych oferentów,
- zawarto pisemne umowy,
- wystawione faktury za usługę były zgodne z zawartymi umowami.

W trzech przypadkach: nabycia usług serwisowania spektrometrów i chromatografów, usługi serwisowej dla sprzętu specjalistycznego oraz usług porządkowo-czystościowych odbyło się bez przetargu z uwagi na specjalne warunki zlecenia. W pierwszych dwóch przypadkach usługa obejmowała specjalistyczne serwisowanie

²⁴ Do próby w sposób celowy wybrano pięć transakcji nabycia towarów i usług z uwagi na fakt, że najwyższe kwotowo transakcje dotyczyły zakupu nieruchomości i nie byłyby miarodajne do oceny postępowania Spółki przy nabywaniu towarów i usług.

²⁵ Umowa zawarta 1 października 2015 r. z aneksami.

urządzeń badawczych, które nie mogło być wykonane przez innego wykonawcę. W przypadku usług porządkowania i utrzymania czystości w laboratoriach, do których – z uwagi na charakter wykonywanych badań-zastosowane były specjalne zasady utrzymania czystości usługodawcę wybrano w sposób celowy wybrano.

W dwóch przypadkach wybrano ofertę najkorzystniejszą dla Spółki, tj. oferta na ochronę obiektu była kompleksowa, a oferta na prace budowlane miała najszybszy zadeklarowany termin realizacji.

(akta kontroli str. 1162-1163)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W obowiązujących w Spółce procedurach zakupu towarów i usług uwzględniono jedynie materiały i odczynniki potrzebne do wykonywania badań laboratoryjnych oraz surowców do recepturowania i produkcji (procedura systemu zarządzania jakością SOP-8.4-2 *Zakupy*). W Spółce nie opracowano procedury zakupu towarów i usług związanych z niebadawczą częścią jej działalności, w tym utrzymaniem infrastruktury (np. remontów), tym samym system zarządzania jakością w Spółce nie obejmuje wszystkich procesów.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zakupy inne niż materiały do badań dokonywane są zwyczajowo według zasad zapewniających wybór towarów i usług o najlepszej jakości, a odnośnie procedury SOP-8.4-2 *Zakupy*, która nie obejmowała zasad dla zakupu wyrobów i usług innych niż materiały do badań, wyjaśnił że taka treść procedury została uzgodniona przed certyfikacją systemu zapewnienia jakości z powodu ukierunkowania Spółki na proces projektowania i wykonywania badań. Ponadto wyjaśnił, że dokonany zostanie przegląd i ocenione zostaną potrzeby w zakresie konieczności lub jej braku odnośnie do uzupełnienia procedury, o której mowa.

(akta kontroli str. 1061-1062, 1104-1121)

NIK zwraca uwagę, że nieobjęcie pozostałych zakupów wprowadzonymi w Spółce procedurami ujętymi w systemie zarządzania jakością stwarza ryzyko możliwości błędnych bądź nietransparentnych rozstrzygnięć.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność Spółki w obszarze zarządzania. Spółka oddawała w najem infrastrukturę techniczną na podstawie zawieranych z najemcami umów. Umowy zawierały postanowienia, które zabezpieczały interesy (ubezpieczenie, kary umowne, wymagania odnośnie do zasad użytkowania).

Wprawdzie w Spółce stosowano procedury systemu zarządzania jakością, ale nie dla wszystkich zakupów, co nie sprzyjało rzetelnej organizacji działalności Spółki w tym zakresie.

Zbadane dwa przypadki nabycia towarów i usług innych niż materiały do badań wykazały, że w Spółce przeprowadzono postępowanie ofertowe, prowadzono negocjacje i do wykonania usług wybrano firmy, które wypełniały warunki wykonania zleceń.

3. Osiągnięcie przez instytucje otoczenia biznesu założonych efektów

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2015-2022 Spółka określiła i monitorowała jeden wskaźnik wynikający z określonych rocznych celów – wzrost przychodów rocznych r/r: w 2018 r. (-)1%, w 2019 r. (-)16%, w 2020 r. (+)0,8%, w 2021 r. (+13)%, w 2022 r. (+27)% przy zakładanym rocznym wzroście o 5%.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zmniejszenie przychodów w latach 2018-2019 wynikało z faktu, że nie osiągnięto zakładanych przychodów z centrum badań klinicznych, które nie pozyskało nowych zleceń na badania kliniczne. W 2020 r. Spółka zmieniła sposób zarządzania centrum i wyniku tych zmian w latach 2020-2022 nastąpił znaczny ich wzrost.

Na koniec 2015 r. Spółka osiągnęła następujący stopień realizacji założonych we wniosku o dofinansowanie z działania 5.3 wskaźników:

- 100% zrealizowanych usług doradczych na rzecz przedsiębiorców,
- 100% w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw korzystających z zakupionego wyposażenia i infrastruktury technicznej,
- 100% odnośnie do liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw na terenie objętym realizacją projektu,
- 206% w zakresie utworzonych nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach korzystających ze wsparcia,
- 110% w odniesieniu do liczby podmiotów zaangażowanych w prowadzenie działalności wynikającej z projektu (JCI/przedsiębiorcy/MŚP).

Prezes Zarządu wyjaśnił, że powyższe wskaźniki rezultatu były zgodne z wymogami umowy o dofinansowanie, osiągnięte i monitorowane do 2015 r. Po tym okresie poziom osiągania tych wskaźników nie był monitorowany z uwagi na brak takiego obowiązku.

Ponadto wyjaśnił, że od 2017 r. nie monitorowano liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw na terenie objętym realizacją projektu oraz liczby podmiotów zaangażowanych w prowadzenie działalności wynikającej z projektu ponieważ PARP nie zawarł takiego wymagania w umowie o dofinansowanie projektu.

(akta kontroli str. 38-40, 470-472, 1057)

3.2. Spółka w latach 2018-2023 monitorowała stopień wykorzystania posiadanych rzeczowych aktywów trwałych, a dane gromadzone były w formie tabelarycznej i corocznie przedstawiane Zarządowi. Jak wskazano w obszarze 1 punkt wystąpienia pokontrolnego, średni stopień wykorzystania aktywów wynosił powyżej 90%.

W latach 2018-2023 Spółka nie zbywała aktywów trwałych z projektu *Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Life Science* realizowanego w ramach działania 5.3.

(akta kontroli str. 1185-1186)

3.3. W latach 2018-2023 Spółka składała miesięczne sprawozdania do Rady Nadzorczej, które była spójne z danymi prezentowanymi dla potrzeb kontroli oraz danymi prezentowanymi w corocznych sprawozdaniach z działalności JCI i zawierały w szczególności:

- stopień wynajętej powierzchni,
- sporządzone oferty na najem powierzchni,
- osiągnięte przychody,
- opis ważniejszych wydarzeń, które miały miejsce Spółce.

Spółka raz w roku przesyłała sprawozdania do PARP obejmujące informacje o prowadzonej przez Spółkę działalności badawczo-rozwojowej. Działalność, którą prowadziła Spółka klasyfikowana była jako działalność badawczo-rozwojowa (badania kliniczne, gabinet zabiegowy, badania obrazowe) i wypełniała tym samym warunki postanowień umowy o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 452-577, 1013-1163, 1185-1186)

Na podstawie przeprowadzanych corocznie ankiet Spółka monitorowała wskaźniki związane z własnością intelektualną i kapitałem intelektualnym w. in. w zakresie:

- liczby składanych przez podmioty w danym roku sprawozdawczym zgłoszeń patentowych,
- liczby składanych przez podmioty w danym roku sprawozdawczym wzorów użytkowych.

W latach 2018-2022 podmioty dokonały ogółem 35 zgłoszeń patentowych i uzyskały 27 patentów. Wszystkie zgłoszenia patentowe oraz uzyskane patenty zostały wskazane przez podmioty w badaniu ankietowym, a ich liczba była zgodna z danymi prezentowanymi przez JCI w raportach rocznych przedstawianych Zarządowi oraz zestawieniach prezentowanych w kontroli.

W kontrolowanym okresie zgłoszono najemcy Life Science Park nie zgłaszali wzorów użytkowych i była to zgodne z danymi zawartymi w podsumowaniach corocznych ankiet oraz danymi prezentowanymi Zarządowi.

(akta kontroli str. 45, 1137)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania związane z osiągnięciem przez JCI założonych efektów zwłaszcza w sytuacji, gdy Spółka samodzielnie prowadziła działalność badawczo-rozwojową oraz innowacyjną i z tego tytułu osiągała przychody, a wskaźnik wzrostu przychodów podlegał analizie w ujęciu rocznym. Wprawdzie w latach 2018-2019 Spółka nie osiągnęła zakładanego 5% wzrostu, ale podejmując decyzje biznesowe (m.in. zmiany kadrowe w centrum badań klinicznych) dążyła do poprawy sytuacji i w latach 2020-2022 uzyskano wzrost przychodów r/r o 13 i 27%. Spółka przekazywała sprawozdania z działalności, w tym z osiągniętych rezultatów prowadzonej działalności corocznie do PARP oraz Rady Nadzorczej, a wskazane rezultaty były zgodne z wielkościami wynikającymi z prowadzonej przez JCI dokumentacji finansowej. Ponadto Spółka przygotowywała comiesięczne sprawozdania do Rady Nadzorczej.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Opracowanie strategii Spółki i celów strategicznych adekwatnych do celu powołania Spółki.
2. Rozważenie możliwości uwzględnienia w księdze jakości Spółki jej celów strategicznych i wszystkich procesów zakupów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 30 listopada 2023 r.

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie
/-/
z up. Marcin Kopeć
Wicedyrektor

Kontroler
Wioletta Zając
Specjalista kp.

/-/

.....
podpis